

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-3-67 (Devralma)
Karar Sayısı : 17-36/581-254
Karar Tarihi : 09.11.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Nesrin ATA, Çiğdem Gizem OKKAOĞLU, Ebrar KOCAMAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Koninklijke Bunge B.V.
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Ceren ÖZKANLI,
Av. Ceren GÖKTÜRK ve Av. Merve BAKIRCI
Çitlenbik Sokak No:12 Yıldız Mah. Beşiktaş, İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Loders Croklaan Group B.V.'nin IOI Corporation Berhad'ın tek kontrolünden, IOI Corporation Berhad ile Koninklijke Bunge B.V.'nin ortak kontrolüne geçmesi işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 17.10.2017 tarih ve 7471 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 31.10.2017 tarih ve 2017-3-67/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

- (4) Koninklijke Bunge B.V. (BUNGE HOLLANDA); Bunge Limited'in dolaylı olarak tamamına sahip olduğu iştirakidir. Tarım ürünleri ve gıda alanında faaliyet göstermekte olup; hayvan yemi, tüketici gıdaları ve yenilenebilir yakıtlar gibi farklı ürünlerin üretimi, pazarlanması ve satışı ile ilgilenmektedir.
- (5) Bunge Limited (BUNGE); tarımsal işletme, yenilenebilir yağ ürünleri, değirmencilik ürünleri, gübre, şeker ve biyoenerji olmak üzere beş farklı alanda faaliyet göstermektedir. BUNGE'nin Türkiye'de Bunge Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BUNGE TÜRKİYE) ve Ana Gıda İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ANA GIDA) olmak üzere iki iştiraki bulunmaktadır.
- (6) Loders Croklaan Group B.V. (LODERS); rafine tohum ve tropikal yağların işlenmesi suretiyle elde edilen bitkisel iç yağlar (margarin, sıvı margarin, toz haline getirilmiş iç yağlar, bebek maması yağı, şekerleme yağı, kızartma iç yağı gibi) konusunda faaliyet göstermektedir.
- (7) IOI Corporation Berhad (IOI); palmye ağacı yetiştirme, ham palm yağı üretimi ve emtia ticareti konusunda faaliyet gösteren küresel bir şirkettir. Ayrıca alt pazarlara yönelik işleme tesisleri de mevcuttur.

G.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (8) Dosya içeriğinden taraflar arasında 12.09.2017 tarihinde Satın Alma Sözleşmesi ve Hissedarlar Sözleşmesi (SÖZLEŞME) imzalandığı anlaşılmıştır. İşlemin tamamlanmasının ardından, hâlihazırda IOI'nın %100 hissesine sahip olduğu bir iştiraki olan LODERS'ın, BUNGE ve IOI'nın ortak kontrolüne geçmesi planlanmaktadır. İşlem sonucunda LODERS'ın %(.....) oranındaki hissesi BUNGE'ye, %(.....) oranında hissesi ise IOI'ya ait olacaktır.
- (9) Bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde devralma olarak değerlendirilebilmesi için "ortak kontrol" ve "tam işlevsellik (bağımsız iktisadi varlık)" koşullarının karşılanması gerekmektedir.
- (10) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'a (Kılavuz) göre, iki ya da daha fazla teşebbüs ya da kişinin başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahip olması durumunda ortak kontrolden söz edilmektedir. Belirleyici etki, bir teşebbüsün stratejik ticari davranışlarını belirleyen eylemleri engelleme yetkisidir (para. 48). Kılavuz'un 50. vd. paragraflarında bir ortak girişimde ortak kontrolden söz edilebilmesi için tarafların eşit oy hakkına sahip olması, stratejik kararların alınmasında veto haklarının bulunması ya da oy haklarının ortaklaşa kullanılması gibi şartların sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, ana şirketlerin kontrol edilen teşebbüsle ilgili önemli kararlarda (bütçe, işletme planı, önemli yatırımlar, üst yönetimin atanması gibi) mutabakata varmak zorunda olduğu hallerde ortak kontrol söz konusudur.
- (11) SÖZLEŞME'nin ilgili maddelerinden; üst yönetimin atanması, yatırımların, işletme planının ve bütçenin tespiti gibi stratejik kararların LODERS'ın yönetiminde bulunan IOI temsilcilerinden en az birinin olumlu oyu olmadan alınamayacağı anlaşıldığından, dosya konusu işlem bakımından ortak girişimin şartlarından ilki olan ortak kontrolün sağlandığı kanaatine varılmıştır.
- (12) Bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde bir devralma olarak değerlendirilmesi için aranan ikinci kriter ise, üzerinde ortak kontrol tesis edilen işletmenin bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıması, diğer bir deyişle tam işlevsel olmasıdır. Bu kriter ile aranan özellik ortak girişimin, kurucularından bağımsız olarak ilgili pazarda faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilen ayrı bir iktisadi işletme olarak teşekkül etmesidir. Bir ortak girişimin tam işlevsel olarak kabul edilebilmesi için;
- Bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynaklara sahip olmak,
 - Ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet göstermek,
 - Satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmamak,
 - Kalıcı olarak faaliyet göstermek
- şeklinde ifade edilebilecek nitelikleri taşıması beklenmektedir¹.
- (13) Üzerinde ortak girişim kurulacak olan LODERS kendi yönetimi, personeli, satış ve dağıtım ağına sahip olarak 2002 yılından itibaren pazarda faaliyet göstermektedir. Bu doğrultuda, işlemin tamamlanmasının akabinde de, LODERS tüm işlevlerini bağımsız bir iktisadi varlık olarak yerine getirebilecektir.

¹ Kılavuz, par. 81-93.

17-36/581-254

- (14) Yukarıda yer verilen bilgilerden, dosya konusu işlemin, bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim kurulmasını içerdiği anlaşıldığından, söz konusu işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. Dosya içeriğinden, işlem taraflarının 2016 yılı cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen ciro eşliğini aştığı anlaşıldığından bildirim konu işlem izne tabidir.
- (15) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca, bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır
- (16) Dosya içeriğinden LODERS'in Türkiye'deki faaliyetlerinin; bitkisel iç yağlar², özellikle kakao yağı muadili (KYM), kakao yerine geçen (KYG), Durkex³ ve diğer palm bazlı şekerleme dolguları ile sınırlı olduğu anlaşılmıştır. Teşebbüsün müşterileri ise daha çok fırıncılık ve şekerleme alanlarında faallerdir. BUNGE ise Türkiye'de ham bitkisel yağ pazarı⁴, dökme rafine bitkisel yağ pazarı⁵ ve paketlenmiş rafine bitkisel yağ pazarında faaliyet göstermektedir. Dolayısıyla, BUNGE'nin ve LODERS'in Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay anlamda bir örtüşme yoktur.
- (17) Dökme rafine bitkisel yağ ve ham bitkisel yağ, bitkisel iç yağ üretimi için girdi olduğundan BUNGE ve LODERS'in faaliyetleri arasında potansiyel bir dikey örtüşme söz konusudur. Dosya içeriği verilere göre, BUNGE'nin dökme rafine bitkisel yağ pazarındaki payı %(.)'i, ham bitkisel yağ pazarındaki payı %(.)'i geçmemektedir. LODERS'in bitkisel iç yağ pazarındaki payı ise %(.) dolaylarındadır.
- (18) Açıklamalar çerçevesinde, işlem neticesinde bir hâkim durumun yaratılamayacağı ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

² 19.01.2017 tarih ve 17-03/27-12 sayılı Kurul kararında ilgili ürün pazarı paketlenmiş rafine bitkisel yağ pazarı olarak tanımlanmıştır.

³ Pürüzsüz sürülebilir şekerlemeler ve çok yumuşak çikolata dolguları için yüksek istikrarlı yağıdır.

⁴ 08.04.2010 tarih ve 10-29/428-157 sayılı; 08.04.2010 tarih ve 10-29/429-158 sayılı Kurul kararlarında ilgili ürün pazarı ham yağ pazarı olarak tanımlanmıştır.

⁵ 19.01.2017 tarih ve 17-03/27-12 sayılı Kurul kararında ilgili ürün pazarı dökme rafine bitkisel yağ pazarı olarak tanımlanmıştır.

H. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.